

IZHAJA VSAK DAN

Če ob nedeljah in praznikih ob 8. ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične števe se prodajajo po 3 vrb. (6 stot.) v mnogih obkakovanih v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Metkoci, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe po 5 vrb. (10 stot.)

ODSLABI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 in 2 milim. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 3 st. sm. za vsak teden, zabvala, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. sm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrb 20 K, vsaka naslednja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plačljivo in utrojljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolnjenih naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 2-20, za pol leta Kron 1-00.

Vali dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Ne frankovana pisma se ne sprejemajo in rekapital se se vračajo. Naročnina, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Gjurje Galatti 18 (Naredni dom)

Redakcija in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik honorarji lista „Edinost“. — Natisnila Tiskarna „Edinost“ vplisana zadruga z omejenim poročtvom v Trstu, ulica Gjurje Galatti št. 18.

Polno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

Češko-nemška pogajanja.

PRAGA 19. Na današnji seji pododseka narodnopolitične komisije je bilo po daljšem posvetovanju sklenjeno, da se predlog Frengele in k temu stavljeni spreminjalni predlog Eppingerja ter protipredlogi dr. Forta odkazuje pododseku sestojecemu iz devet članov z nalogo da poroča o tem tekem 48 ur. — Prihodnja seja pododseka se bo vršila popjutnjim ob 3. uri popoludne.

Tolstoj obolel.

BEROLIN 19. „Lokal-Anzeiger“ poroča iz Petrograda, da je Tolstoj nenadoma obolel in da je silno oslabeled.

Bolezen srbskega prestolonaslednika.

BELIGRAD 19. Kakor izjavljajo v dobro obveščanih zdravniških krogih, so telesne moči prestolonaslednika Aleksandra doslej povoljne. Prav tako je popolnoma normalno delovanje srca. Potemtakem so naide, da preboli princ težko bolezen, slej ko prej utemeljene. Vladno glasilo „Samouprava“ konstatira, da so povodom bolezni prestolonaslednika toliko srbsko prebivalstvo kolikor tudi inozemski vladarji izrazili svoje prisrčne želje, da prestolonaslednik ozdravi.

BELIGRAD 17. Profesor Chvostek dopne danes zvečer zopet v Beligrad.

GRŠKA.

CARIGRAD 19. Iz Aten so vprašali tukajšnjega grškega odposlanca Gryparisa, ako vsprejme listino za unanje stvari. Gryparis je vsprejel.

ATENE 19. Novi kabinet je bil danes zaprisežen in je prevzel posle.

DUNAJ 19. „N. Wiener Tagblatt“ poroča iz Aten, da bo vsled sestave kabineta Venizelos razpuščena vojaška liga. — Voditelj lige general Zorbas je baje že prosil za pokojnino in general Costantinides mu sledi. Drugim uglednejim členom dovolijo neomejen dopust.

Črnagora.

CETINJE 18. Izseljevanje iz kosovskega vilajeta in Skadra v Črnogoro narašča od dne do dne in spravlja črnogorsko vlado v vedno večje zadrege. Vsa prizadevanja, da bi se izseljence spravilo nazaj v domovino, ne da bi bili kaznovani, so brez uspeha. — Danes je izročila vlada vsem tukajšnjim zastopnikom velesil spomenico, v kateri jih opozarja na težaven položaj, v katerem se nahaja. Odbor meščanov je izdal na prebivalstvo oklic, v katerem prosi milodarov za izseljence.

TURČIJA.

SOLUN 18. V krščanskih mestnih delih solunskih je pričelo nasilno razoroženje. Po deset vojakov obkolja hiše, v katerih so određene preiskave. Doslej ni prišlo do nikakih incidentov.

Poveljnika v Kailaru, stotnika Hasan Fehni beja, so ubili Grki iz Malite. Med Malatijo in Papaskopri blizu Kalernija so Grki ustrelili enega podčastnika in dva vojaka.

CARIGRAD 18. Kakor se govori, je vlada sklenila utrditi nekoliko strateških točk ob Črnem morju in v Arhipelju.

Wellmannov polet preko Oceana.

LONDON 19. „Daily Telegraph“ je malo pred polnočjo prejel s parnika „Trenk“

PODLISTEK.

Hrepenenje.

Ljubavna zgodba.

Biti je moralo brzkone res tako, kajti prepira ni bilo nikoli; kvečjemu tupatam malo objokane oči pri materi — toda zelo redko.

V hiši je bila uvedena dobra kuhinja: bogata, zdrava hrana.

Včasih je bilo Iduni prav zoprno, ko je videla nositi na mizo velikanska pečenja.

Zanjo je bil najlepši čas po neki bolezni, ko je, leže na zofi pred kaminom, dobivala male narezke mesa in nežna piščeta; k temu pa zlatorumenega vina v lepem, fino brušenem steklu...

Zahtevala je, naj jej prinaša jedi oni belolasi hlapec, kar so jej, kakor rekonvalescentki tudi dovolili. Ko pa je nekoč po nerodnosti vrgla tablet na tla, da se je vse skupaj razbilo, so si prepovedali te njene „neumne zmišljavosti“.

preko New-Yorka brezžično brzozjavko Wellmanna, ki poroča sledeče: Potem ko smo v nedeljo zjutraj pasirali Nantucket, smo se po našem računu, potem ko smo ustavili motorje, dali od močnega vetra gnati 140 milj v vztočno-severno-vstočni smeri. Zrakoplov je plul z hitrostjo 25 milj na uro. Ekvilibriator, ki je ležal v valovih, je potegal in stresal zrakoplov, ki je tako prišel v taklajoče gibanje in bil v nevarnosti, da se popolnoma razbije. Bila je grozna moč, vendar je vsa posadka ostala mirna. Mi smo bili zelo utrujeni in smo eden za drugim zaspali; bili smo pripravljani, da se zopet zbudimo v Oceanu. Ekvilibriator je potegnil doli „Amerikano“ in je grozil, da potegne seboj tudi rešilni čoln, naše edino rešilno sredstvo. Vsi smo bili edini v tem, da ostajamo v ladiji, in izpustili smo gazolin, da olajšamo ladijo. Ob 3. uri zjutraj je bilo dano povelje vzpostaviti motor, da bi preko Azorov dosegli Evropo. Veter je bil v začetku ugoden, kmalu je pa začel pihati severo-vztočni veter. Nemožno je bilo da bi z malo množino gazolina dosegli Azorske otoke. Tedaj smo sklenili poskušati, da pridemo na Bermudske otoke. Zatorej smo pustili, da nas je veter s hitrostjo 15 milj na uro, gonil proti jugozapadu, prihranili smo motorje in gazolin za zvršetak boja. Sklenili smo držati ladijo dokler možno.

V ponedeljek zvečer smo zopet izpustili gazolin in vrgli proč del poškodovanega stroja, da smo olajšali zrakoplov. V mrzli noči smo čutili, da je nemožno, da ostajamo v zraku še drugo noč. V torek zjutraj smo videli parnik „Trenk“ v daljavi 2 ur. Edina pot za rešitev je bila, da smo spustili v morje rešilni čoln. Manever je bil spretno izveden. „Amerikano“, se je sedaj dvignila nad morsk gladino. Ekvilibriator je vdaril počevno proti čolnu, tako da bi se bil kmalu prevrnil.

Razprava proti Crippenu.

LONDON 18. Danes je pred tukajšnjo sodnijo pričela kazenska razprava proti morilcu dr. Crippenu in njegovi ljubimki Le Neve. Naval ljudstva je velikansk. — Za vstop v razpravno dvorano je bilo uloženo okrog 5000 prošenj, vendar se je ugodilo samo 50 prosilcem. — Razprava bo trajala 4 dni.

Luccheni zblaznil in se obesil.

BEROLIN 18. „Lokal-Anzeiger“ je zvedel, da je Luccheni, morilec cesarice Elizabete, zblaznil. Dvanajstletno bivanje v samotni celici je njegovo zdravje popolnoma izpodkopalo. — V hipni blaznosti je včeraj razbil skoraj vse pohištvo in posodo v svoji jetniški celici in se z vso silo zoperstavil čuvajem. Začasno so ga spravili v podzemsko celico, vendar ga utegnejo kmalu odati v kako blaznico.

ŽENEVA 19. Nocoj so našli Lucchenija obešenega v celici.

Orkan na Kubi.

HAVANA 19. Vihar ob obali razsaja še vedno. Tukaj je dosegel hitrost 100 km na uro. Mesto je precej poškodovano. — Med prebivalci je nastala panika. Ljudje se boje, da se ponove strahote leta 1893.

HAVANA 19. V pokrajini Pinar del Rio cenijo na milijone škodo, ki jo je napravil orkan.

Kolera.

RIM 10. V zadnjih 24 urah je na novo obolelo v Napolju na kolero 7 oseb, štiri so

Oče je bil ekonom in je opravljal veliko knežjo graščino; mati pa je bila hči nekega učenjaka. Imela je mlajšega brata, o katerem je govorila z nekakim strahom, polnim spoštovanja. Le poredko se je dogajalo to; toda, kadar je pričela govoriti o njem, se je nekaj spremenilo v njenem tihem, neznatnem obrazu; v njenih vodenomodrih očeh je zableščalo nenavadno, njeno razorano čelo se je počelo bočiti in njene besede, s katerimi je bila drugače zelo skromna, so se množile vedno bolj.

Iduna ga ni videla nikoli; samo vsako leto je dobila po eno karto, na kateri ni bilo zapisano nič drugega nego: „Živim in Vas pozdravljam!“

Tako tajnostno je zvenelo to: „Živim!“ Vse delovanje, mišljenje in čutenje tega človeka je bilo združeno v enem samem izrazu: živim!

Iduna je začela poizvedovati po njem; toda oče je zmigal z ramami in jej odgovarjal:

„Pusti stvari, ki te nič ne brigajo, v miru!“

Mati pa je dejala: „Tega ti ne umeješ.“ „Stvari“, — „tega!“ Čudni izrazi za poštenega človeka!

umrle, v napoljski pokrajini je obolelo 26 oseb, umrlo 11, v Apuliji obolele tri, umrli pa dve osebi.

Neurje v Floridi.

JACKSON VILLE 18. Včerajšnje neurje je po vsem poluotoku Florida napravilo na sadnem drevju veliko škodo. Vihar je napravil nad milijon dolarjev škode.

PORTUGALSKA.

LIZBONA 18. (Ag. Havas). Tukaj so aretirali pet oseb, ker so obdolžene, da so umorile admirala Candido Reisa.

PARIZ 18. „Ag. Havas“ poroča iz Lizbone, da je libonski patrijarh v nekem pismu, naslovljenem na pravosodnega ministra, izjavil, da se priključi republikli.

LIZBONA 19. Predavanja na vseučilišču v Coimbri so zopet pričela izvzemši na juridični fakulteti.

LIZBONA 19. Papežev nuncij se je s svojega letovišča v Cintri vrnil v Lizbono.

Kralj Manuel in kraljica Amelija na Angleškem.

PLYMOUTH 19. Jahta „Victoria and Albert“, na kateri se nahajata bivši portugalski kralj Manuel in kraljica-mati Amelija, je danes zjutraj dospela semkaj.

Kraljica-udova Marija Pija v Italiji.

PARIZ 19. Portugalska kraljica Marija Pija je danes ob 10. uri dopoludne s svojim spremstvom dospela na parniku „Regina Elena“ pred Combo blizu kraljevske vile San Rossore in se je takoj izkrčala.

Bukarešt 19. Dnevnik „Romania industrial“ poroča, da najme vlada za oboroženje novo posojilo v znesku 150 mil.

Friedberg 19. Ruska carska rodbina odpotuje od tukaj 27. t. m.

Ljudsko štetje.

Iz govora dra. E. Starèta na javnem shodu v Rojanu.

Častiti zborovalci! Ob dveh prilikah samo se v naši nazadnjaški Avstriji v prvi vrsti in pred vsem uveljavlja moč in važnost ljudstva in vsakega posamičnika: ob priliki volitev, ko stopa vsak svobodni polnoletni državljan z glasovnico v roki na volišče; in drugič ob priliki ljudskega štetja. Toda pred kratkim še ni bilo tako!

Uvedba splošne, direktne in tajne volilne pravice vzmirala je premočno vse reakcionarne in narodne nasprotnike v naši konservativni državi; omajala je marsikatero zastarelo institucijo, ki je preje veljala za sakrosaktno in nedotakljivo, ali jo je pa celo ugonobila. Demokratizirala je v občih državo in vse javno življenje. Zamajali so se stari stoletni zidovi!

Tudi pri nas so se, hočeš, nočeš, višji državni krogi naučili računati z močjo mase in naroda, z močjo in silo števil. Navzlic temu, da naša vlada in nje voditelji vnovič in vnovič zapadajo stari nemško-centralistični smeri, vendar je vsled vpliva splošne, tajne in jednake pravice vlada bila prisiljena centralizirati z bankerotiano umetnostjo naših centralističnih in absolutistično navdahnjenih državnikov, ter dati ljudstvu vsaj peščico pripadajočih mu pravic! Moč, sila in vpliv števil so postali tudi pri nas tako veliki, da jih ne more prezreti niti naša kratkovidna vladna politika, temveč mora računati s tem dejstvom.

In Iduna je zrla in strmela v plapolajoči ogenj kamina, kakor bi ga hotela tam notri najti tega zagonetnega moža, ki ni bil zanjo nikak človek temveč samo abstrakten pojem...

In plapolanje ognja jej je pričaralo čudno praviljično življenje pred oči: harmonično zdrkanje, plavanje po mesečno obsejani površini brez zemljskega prahu in umazanosti...

Tudi njegovo ime — edino, kar je vedela pozitivnega o svojem stricu — jej je ugajalo: Julij Delten.

Stric Julij in Dori — to je bilo dvoje glavnih, kardinalnih točk, okolu katerih se je vrtele vse njeno čustveno življenje.

Učila se je mnogo — učila se je, ker je morala! Njena mati je hotela tako — ne da bi jej razložila, čemu — morda je hotela na svojem otroku nadomestiti lastno duševno zaostalost.

Učitelji so prihajali in odhajali. Učili so jo jezikov; na programu pa je bila poleg literature in zgodovine tudi višja matematika, astronomija in filozofija.

Ona se je učila lahko, umevala je vsako stvar igrave, a je tudi hitro pozabljala. Nikake samodiscipline ni bilo v njej; samo neka nenasitna zahteva, neko neizcrpljivo

Samo ob volitvah in vsakih deset let ob priliki ljudskega štetja se zrcali moč stranke, organizacije ter celokupnega naroda: samo potom volitev in ljudskega štetja je nam Slovincem možno ustvariti za nasprotnika neugodno stanje do te mere, da tudi njega prisilimo do spoznanja, da vidi zasé v izvrševanju narodne in socialne jednakopravnosti svojo korist in potrebo!

Vedno večje razširjenje zavzemajo objave statistike; toda navzlic temu ne raste zanimanje za statistiko med ljudstvom in tudi ne med Slovenci v tej meri, kakor bi to zaslužila! Med to statistiko spada tudi ljudsko štetje. Statistiko se je gojilo od starih časov dalje. In čim kompliciranerše so razmere, v katerih živi človeštvo, čim višja je kulturna stopinja ljudstva, tem večja je potreba statistike!

Obseg in raznovrstnost statistike je prevelika ter raste od dne do dne! V mnogih zakonih nahajamo določila, da se morajo objavljati statistični podatki. Vojaška uprava in vsi oddelki civilne uprave ne morejo živeti brez statistike. Naj navedem nekoliko najvažnejših panog statistike! Statistika o obratovaleščih, o stanju posestev, stanju živine, o blagu, uvozu in izvozu (iz slednjega se sklepa na aktivno ali pasivno trgovsko bilanco) služi nam v to, da se konstatira stanje in življenske razmere; statistika o boleznih, porodih, zakonih in smrti (sanitetne razmere ljudstva); statistika o denarništvu, o justici, o pouku (moralne in kulturne razmere ljudstva). Da! Se celo posebne statistične urade imamo pri različnih ministerstvih. Pri trgovinskem n. pr. je kreirana cela vrsta posebnih statističnih uradov; pri železniškem imamo statističen urad o obratovanju železnic, pri finančnem statističen urad o davkih, pri poljedelstvu o stanju žetve itd.

V prvi vrsti v statistiki pa stoji ljudsko štetje, ki se vrši letos o božiču — prava narodnostna statistika, ki ima največo važnost pri nas v Avstriji, kjer prebivajo druga poleg druge toliko najrazličnejših narodnosti, različnih po značaju, kulturni, gospodarski, socialni in politični stopinji.

(Pride še.)

Agrarno gibanje v Bosni.

—C.— Med tem, ko se bosansko-hercegovaška vlada pogaja z bosanskimi strankami radi odkupa kmetov, so ti poslednji vzeli vso stvar v svoje roke ter mislijo rešiti to vprašanje na svoj način. Vlada in muslimani so odločno za fakultativni odkup kmetov. Srbi in Hrvatje-pristaši „Hrvatske narodne zajednice“ pa so se — kakor že znano — odločno izjavili za obligatni odkup kmetov.

Ta pogajanja med vlado in strankami niso donesla doslej nikakega rezultata. Kmetje pa nočejo čakati in so — kakor že rečeno — vzeli stvar v svoje roke.

Kakor znano mora kmet oddajati agi (posestniku zemljišča) vsake jeseni tretjino vse letine. Letos pa srbski kmetje v Krajinu niso hoteli dati te tretjine. Kakor poročajo iz Serajeva, se je to gibanje razširilo po vsej severni Bosni. Po nekaterih krajih je zavzelo večje dimenzije, tako, da so morali pozvati vojaštvo, da se je ljudstvo umirilo.

S tem svojim nastopom so bosanski kmetje potisnili agrarno vprašanje v akuten stadij.

poželjenje po sanjavih, nedosegljivih senzacijah, podobno tibi zaljubljenosti; in pri tem vedno nekaj plahutajočega, hlastajočega, neprestan nemir... Tudi na zunaj je bila taka s svojim nalahno oglatim profilom, tankimi, visokozaobčenimi obrvi in s svojimi lačnimi, široko odprtimi po hrani prežečimi očmi...

In prišel je dan, ko so učitelji odšli, a njo so ostavili nenasičeno in vedežjevo. Toda njeno izobrazbo se je smatralo za popolno, in nekega dne se je mati dvignila iz svoje trezne vsakdanjosti in dejala hčerki s slavnostnim glasom:

„Zunanjih, realnih dobrot ti ne bomo mogli veliko zapustiti; ali tvojih duševnih zakladov ti ne more odvzeti nihče. To so edini zakladi, ki ne varajo.“

Videti je bilo skoro, da je ta tiha, preprosta žena čakala samo in edino tega trenutka, da bi potem umrla. Čez tri dni na to je ležala na parah. Akutna pljučnica je napravila konec njenemu tihemu, sivemu življenju. Zgodilo se je jej, kakor gotovim nižje organiziranim žuželkam: zlegle so svoja jajčka, skrbele s tem za nadaljno razplodbo in tako opravile svoj edini namen, a potem poginile.

(Pride še.)

Tem povodom piše o pravem stanju „Hrvatska zajednica“, glasilo dra. Mandića, ki zastopa stališče obligatornega odkupa kmetov. „Hrvatska zajednica“ pobija mnenje, da bi bilo razmerje med kmetom in ago le *privatno-pravne naravi*. Nasprotno: *to razmerje ima javno-praven karakter*. Potem takem bi odpalo oporekanje od strani bosansko-hercegovske vlade, češ, da se ona ne more vtikati v to vprašanje, ker da je *privatno-pravno*.

Naravno je, da so bosanski „frankfurterji“ (Frank-Stadlerjevi pristaši) naveli na *denuncijantsko polje*. Imajo tudi za to največ smisla. Stadlerjev „Hrvatski dnevnik“ vidi v tem gibanju — *beligradske prste*. Z druge strani pa žuga bosanska vlada z razpuščenjem bosansko-hercegovskega deželnega zbora, ako srbski in hrvatski poslanci ne privole v vladni načrt fakultativnega odkupa kmetov!

Vsa začenja govore za to, da v prihodnjem zasedanju bosansko-hercegovskega deželnega zbora dočakamo *prvo krizo* deželnega zbora. In to bo zopet kriza po starem in znanem avstrijskem receptu: *divide et impera!*

Dalmatinski deželni zbor.

Volilna reforma.

V včerajšnji seji je interpeliral italijanski poslanec dr. Zilioto proti predaji Farlatijevih spisov v Fanfoginini biblioteki hrvatski vladi. Vsprejet je bil nujni predlog posl. dra. Trumbića za reformo volilnega reda za deželni zbor. Predlog posl. Dulibića za uvedbo splošne volilne pravice je bil odbit, in to iz razloga, ker ni upanja do vspeha. Namestnik Nardelli je namreč izjavil, da je vlada proti splošni volilni pravici v deželne zборе, ker jim pripada tudi reševanje važnih administrativnih poslov. Sicer pa je vlada pripravljena tudi osebami, ki so bile doslej izključene od volilne pravice, dovoliti primeren vpliv pri sestavljanju deželnega zastopstva.

Na to je bil izvoljen poseben odbor, ki se bo bavil z volilno reformo in ki bo permanentem do izvedenja te reforme.

Dalje je bila soglasno vsprejeta resolucija glede priznanja reciprociteta zagrebškega vseučilišča. Tudi italijanski poslanci so glasovali za to resolucijo. Slednjič je bila vsprejeta resolucija poslanca Biankinija za ustanovitev umetniške akademije v Dalmaciji.

Socijalna demokracija v dež. zboru Istrskem

je zopet pokazala vso svojo resnično naravo, da se je v obupnem boju hrvatsko-slovenske manjšine proti prepotenci italijanskih vsegamogočnejev postavila na stran teh poslednjih.

Tista socijalna demokracija, ki vedno trdi, da je ona poklicana v reševanje narodnih sporov, je zopet enkrat pokazala, da je v naših krajih italijansko-šovinistična in da se o vsaki priliki postavlja na protislovensko stališče. Prepričani smo, da bodo socijalni demokratje tudi sedaj, kakor vedno, dožili naše poslance šovinizma, vzlic temu, da so se ti zato odločno postavili po robu italijanski večini, ki je hotela ubogo istrsko ljudstvo izžeti za 50.000 kron, da se pokrije ogromni deficit falirane koperske razstave. Sodruga bi vprašali mi, da-li je istrsko ljudstvo dolžno plačevati dolgove, ki so jih napravili italijanski kapitalisti? Mi mislimo, da ne. Socijalisti so se postavili torej s svojim postopanjem na popolnoma protijudsko stališče in to si hočemo zapomniti.

Morda bodo sedaj, ko je jako komodno, hoteli trditi, da bi socijalno-demokratska poslanca glasovala proti prispevku za kopersko razstavo. Zastonj! Ne le, da njihovo postopanje v tem dvodnevem zasedanju govori proti temu, sta beležila tudi „Piccolo“ in „Independent“ z največjim zadovoljstvom, da bodo socijalni demokratje postopali soglasno z večino in nista nič prikrivala, da je ravno to osokolilo večino za brezobzirno postopanje, ki je od trenutka do trenutka kršilo poslovni red in zakon v edini namen — kakor je sedaj povsem jasno — da reši nekaj bogatašev obvez, ki so jih vsprejeli na menjicah, in zvali to breme na siromašno deželo. Koliko hinavstva in tartiferije je torej v kriku socijalnega demokrata Zorzenona, češ, da naši kraje denarje ljudstvu iz žepa, ker so preprečili delavnost deželnega zbora, ko so vendar naši poslanci se svojim energičnim nastopom proti kričecim nezakonitostim le obvarovali deželo pred najhujšo krivico.

Ne le mi, ampak vse naše ljudstvo si gotovo prav dobro zapomni ta nastop obeh italijanskih socijalnih demokratov v deželnem zboru istrskem.

Dnevne novice.

Draginja živil. Z Dunaja poročajo: Centralni odbor zveze avstrijskih industrijalcev je vsprejel v torko ostro resolucijo, v kateri se protestira, da bi bil uvoz argentinskega mesa od strani vlade omejen

in se zahteva popolno svobodo za uvoz mesa.

Balkanska zveza. V Sofiji se z vso gotovostjo govori, da se ustanovi četerezveza, v kateri bi bili Bolgarija, Srbija, Grška in Crnagora.

Socijalno-demokratski strokovni kongres se je te dni vršil na Dunaju. Štirosto delegatov je zastopalo 350.000 organizirancev iz vseh avstrijskih dežel. Češki separatisti, katerih organizacije štejejo preko 40.000 članov, se kongresa niso udeležili vsled znanega spora z dunajsko centralo.

Bivši kralj Manuel in angleška kraljevska rodbina. Med materjo bivšega portugalskega kralja Manuela, Amelijo in angleško kraljevsko rodbino je vladala doslej velika napetost, tako, da nista oba dvora prihajala v nikake stike med seboj. Sedaj pa, ko je kralj Manuel izgnan iz Portugalske, se je zavzel zanj angleški kralj in tako je prišlo do pomirjenja. Angleški kralj in kraljica obiščeta kralja Manuela in njegovo mater, s čimer bo spor popolnoma odpravljen.

Bolezen srbskega prestolonaslednika je zelo nevarna, da se je bati najhujšega. Kralj Peter da je silno potr in joče neprenehoma. Dvornik Popović je dobil 6-tedenski dopust, ki mu bo sledil — odpust. Popovića krivijo namreč, da je on zakrivil bolezen prestolonaslednika s tem, da ni preskrbel mineralnih voda, radi česar je moral prestolonaslednik piti pokvarjeno vodo iz vodnjaka in si s tem nalezil tifus. Cesar Fran Josip se zanima za bolezen srbskega prestolonaslednika in si daja dnevno obveščati o njegovem stanju, kar da je napravilo v Belemgradu jako ugoden utis. Tudi drugi dvori — sosebno romunski in carigrski — so povprašali po stanju prestolonaslednikovem. Glasom zadnjih vesti pa ni stanje tako nevarno.

Na dopolnilni državnozborni volitvi v okraju Novomesto—Bela Krajina minoli torko je dobil kandidat S. L. S. prof. E. Jarc 5382, kandidat narodno-napredne stranke Gangl pa 1745 glasov.

Županom v Kranju je bil v torko izvoljen pristaš narodno-napredne stranke trgovec Ferdinand Poljak.

Regulacija Save od Zagreba do Žitnjaka je tako napredovala, da je vsaka nevarnost povodnji za Zagreb odstranjena. Dela pa bodo trajala še 15—18 let in zahtevala še mnogo milijonov kron.

Ogrski proračun. Z Dunaja poročajo: Prihodnjo sredo 26. t. m. bo imela ogrska zbornica sejo, na kateri predložijo finančni minister Lukacs proračun za leto 1911.

Prevrat v Orientu. Iz Berlina: Kakor se poroča iz Londona, ima angleška vlada velik načrt, kako na mah rešiti krizo Krete in Egipta. Po tem načrtu naj bi zamenjala Turčija Kreta z otokom Ciper, da postane Kreta avtonomna. Otok Ciper pa naj postane turška last. Egipt naj bi dobil turškega namestnika. Angležka hoče v tej zadevi tudi sklicati v Carigrad orientalski kongres vseh velesil, na katerem naj se te zadeve uredijo. Če bi se ne posrečilo jih urediti tako, potem je Angležka pripravljena Egipt anektirati.

Železničarski štrajk v Egiptu. Sedaj so vslužbenci vseh družeb v Egiptu stopili v štrajk.

Med štrajkovci in policijo je prišlo že do ojsrih spopadov, v katerih je bilo 10 železničarjev ubitih in veliko ranjenih.

Glasom zadnjih vesti je štrajk že končal.

Španska vlada proti jezuitom. Minister Canelajos je izdal proglas jezuitskim samostanom, da morajo do 1. novembra zapustiti vse samostane, ker se hoče s tem dnem vse jezuitske samostane in redove razpustiti.

Predznaki abdikacije grškega kralja. Iz Moskve javljajo: „Ruskoje Slovo“ je doznalo, da v kraljevem dvoru v Kodanju pripravljajo stanovanje za grškega kralja Jurja in da se vsa dela irvršujejo z veliko naglico. To se smatra znakom, da se kralj Jurij skoro odpove prestolu, in da se nastani v kraljevem dvoru v Kodanju.

Domače vesti.

O dogodkih v deželnem zboru istrskem prinaša „Piccolo“ skrajno zavito poročilo, v katerem slika seveda Italijane kakor nedolžne ovčice, ki so se morali samo braniti pred slovanskimi volkovi. O divjanju italijanskih poslancev in italijanske koperske sodrge ne ve „Piccolo“ ničesar povedati. Ravnotako molči o kulturnih činih dveh italijanskih poslancev Polesinija in proslulega Bartolija, ki sta italijansko sodrgo direktno pozivala na poboj.

Tudi „manifest“ italijanskih poslancev na volilce vračva vso krivdo radi obstrukcije na Slovane, ki da so s svojim „pretiranimi“ zahtevami zakrivila zaključenje deželnega zbora. To je stara pesem naših Italijanov, ki smo je že najeni, da potem, ko so enostavno a limine odbili slovanske zahteve, kričijo o slovanski prepotenci in nenasitljivosti. Zato nas kričanje Italijanov

pušča popolnoma hladne do dna duše. Kar so signori hoteli imeti, to — bo!

Brezobraznost tramvajskega sprevoznika. Nekega večera je neki slovenski potnik na Borznem trgu prosil tramvajskega sprevoznika za neko pojasnilo. Sprevoznik pa je zahteval v neuljudnem tonu, naj govori laško. Ko je potnik, ki ni znal italijanski, ponovil svojo prošnjo, je sprevoznik reagiral s psovko: porco di un ščavo! In kulturni Italijani, nahajajoči se v vozu, so se tej brezobraznosti sprevoznika — smejali! Takova je njihova — kultura! Drugod se ljudje trudijo na vse možne načine, da ustrezajo tujcem in jim izkazujejo spoštovanje. Pri nas pa jih žalijo in psujejo in s tem povspešujejo — ptujski promet.

Zahtevajmo v svojem jeziku! Pišejo nam: Dne 11. t. m. je neki Slovenec P. R. vprašal nekega starčka na trgu pred mestno bolnišnico v italijanskem jeziku: prego la mi dagi un puo di folgo! Starček pa je odklonil in velel, naj ga vpraša v slovenskem jeziku te usluge. In Slovenec je moral potem prositi v svojem materinem jeziku, ako je hotel kaditi. Oni starček nam bodi v izgled! Od ljudij, katerih vemo, da so Slovenci, ali da znajo slovenski, zahtevajmo, naj govore z nami slovenski.

Na c. kr. državni deklinski ljudski šoli v Trstu via S. Giorgio je ustanovljeno stalno mesto produciteljice za neobvezni pouk v slovenskem jeziku, katero se ima popolniti v tekočem šolskem letu. — Ker uradni listi niso še objavili službenega razpisa, je v interesu stvari, da se oglasijo primerne prosilke pravočasno. Opozarjamo tem potom slovenske učiteljice, naj takoj vložijo svoje prošnje za to mesto predpisanim službenim putem na c. kr. naučno ministerstvo (potom c. kr. namestništva v Trstu). Prejemki so: 1400 K plače in 576 K aktivitetne doklade (XI. č. r.).

Starostnih doklad v tem činovnem razredu ni, a pri povišanju v X. čin. razred se ta službena doba vračunai za petletnice.

Hud poper. Prejeli smo: Nedavno temu so nekateri nemški listi objavili vsebino propovedi, ki jo je imel kapiteljski župnik v cerkvi v Litomerich na deželno-brambovski oddelku učiteljev v onem kraju ob zvršetku vaj.

Župnik je prečital evangelij o usmiljenem Samaritanu in je na podlagi tega zgradil propoved o — ljubezni do bližnjega! Ali zelo čudna je ljubezen, ki je zvenela iz tega nagovora. Le-ta se je prikladal propovedi o ljubezni do bližnjega kakor trda pest na mekko oko.

Župnik je očital učiteljem neljubezen, izvirajočo iz personificirane sebičnosti in ambicije. Učitelji sedanje šole da so le kričali in kvariteli prave šolske vzgoje mladine. Povsodi da bi hoteli, da velja njihova beseda. Se svojo brezobzornostjo da zavajajo mladino v brezverje, vzgajajo jo v brezverskem duhu. Učitelji da so krivi, da se narodi ne pomirijo, ker šuntajo, izzivajo ob vsaki priliki k nemirom med Nemci in Čehi. Le radi njih da ni prišlo še do pomirjenja med tema dvema narodoma ter da nadaljuje boj, ki je zavzel že tolike dimenzije, da grozi splošnemu blagostanju dežele. Učitelji da se več pečajo s politiko, nego z izobrazbo, ki pa bi jim bila bolj potrebna, nego politika. Nevarni da so ne le javnemu življenju, ampak tudi lastni domovini, ker bi v resnem trenutku prvi paktirali s sovražnikom, ker že sedaj škilijo tja, kjer je njihovo srce itd. itd.

Učitelji so sicer protestirali na vojaški oblasti proti temu nastopu župnika, ali posledic ni imel njihov protest nikakih.

Mi bi mogli sicer občutiti neko zadoščenje na sliki, ki jo je podal župnik v Litomerich o nemškem učiteljstvu, ker dejstvo je, da največji kontingent učiteljev na tržaških državnih šolah, prihaja ravno iz Nemcev na Češkem, da uganjajo tu nemško propagando, odjemljejo tu kruh domačinom in šikanirajo našo mladino. Vendar pa ostaja vprašanje, da-li je ravno cerkev primeren prostor za tako — politikovanje?! Mi pravimo, da ne!

Za otroški vrtec v mestu. Prejeli smo:

Pozdravljamo misel, da bi se kje v sredini mesta otvoril slovenski otroški vrtec. Škoda, da se ni zgodilo to že zdavnaj, kakor so to napravili Nemci pri železničnih hišah. Nič niso bobbali ni pozivali po ča-sopisih, marveč so kar preskrbeli prostor in poslali vrtnarico. In sedaj zahajajo tudi slovenski otroci iz onih hiš v nemški otroški vrtec, kjer jih gotovo ne bodo vzgajali v našem duhu. Očetje-železničarji se ne brigajo dosti za svojo narodnost.

Drugorodci dajajo torej nam Slovincem izgled, kako treba postavljati narodne obrambene zavode. Pazite Slovenci da vas ne bo pest vaših lastnih otrok tepa po glavi na vaše stare dni!

Na delo torej, da ne bo nepozno! Glas iz delavskih krogov. V svobodni luki pri sv. Andreju so priredili umivalnice za oglarje. Ti umivalniki so prav primereni in sprotne prireditelj, da se morejo ubogi delavci očistiti po težkem in nesnaž-

nem delu. — Kako pa je v stari svobodni luki? Kaj misli gospod Minas: ali bi ne bilo dobro, da pridejo tudi tja taki umivalniki?

Opozarjamo torej g. Minasu in inženirja Gregoriča na nujno potrebo takih umivalnikov.

I. čajev večer „Slovenske čitalnice“. Kakor nam poročajo iz Čitalnice, so vse priprave za ta večer v najlepšem teku. Točke, ki jih proizvaja orkester vojaške godbe, so izbrane. Gotovo pa bodo cenj. občinstvo najbolj zanimalo nekatere nove skladbe, ki jih bodo proizvajali glasbeni učitelji naše procvitajoče „Glasbene Matice“. Naše dame se trudijo za najboljšo ureditev prostorov in za preskrbo jedil in pijač. Gospice pa se pripravljajo na zadnjo točko — na ples, ki bo v Čitalnici prvi v tej sezoni.

V Rojanu pričnejo z nameščanjem novih političnih števil v torko, dne 25. t. m. —

Kje je naša mladina? Odbor ruskega kružka je opozarjal ponovno tem potom na otvoritev slovenskih kurzov ter vabil na vpisovanje. Odzvalo se je na vse te pozive tako malo učencev, da se moramo začudeni vprašati: kje je naša mladina?

„Starim“ se kaj rado predbaciva, da hvalijo svoje stare čase, a jaz moram vkljub takim očitanjem reči, da je bilo včasih navdušenje večje in življenje živahnije. — Ko bi bili kedaj imeli tako ugodno priliko, kakor je sedaj, da bi se mogli za bore 4 K mesečno učiti jezika s priznanimi silami, katerim je jezik, ki ga uče, njih materini jezik!

Ako se ne oglasi večje število ukaželjnih naših ljudi, potem bode ruskemu kružku izpolniti najlažje a tudi najžalostnejšo nalogo: zapreti še neotvorjene kurze.

Do novembra je še časa; kdor se hoče vpisati, zglesi naj se pri vratarici „Narod. doma“, g.e Bičkovi, ali pri čuvaju „Slov. Čitalnice“.

Argentinsko meso. Od prihodnje pošiljave argentinskega mesa, ki pride v Trst prihodnji teden, si je naša občina zagotovila 1000 kg. Od te množine se razdeli ubožnemu zavodu, bolnišnici in občinski ljudski kuhinji nekaj čez 300 kg, ostalo bo občina prodajala v lastni režiji v lokalih, ki se imajo še le določiti. Cena bo približno ista kakor sedanje tržne cene mesa, kajti argentinsko meso stane s prevoznimi stroški, carino in užitnino vred na brodu v Trstu 1 K 30 stot. kg., dočim je sedaj cena našega mesa K 1:32.

Prednost argentinskega mesa torej ni v ceni, temveč v tem, da je to meso izvrstne kakovosti in da ima dosti manje tare.

Argentinsko meso je odšlo sinoči na Dunaj v 4 vozeh s poštnim vlakom ob 11.30 uri. — Tisoč kilogramov mesa, ki je ostalo v Trstu, se bo razprodajalo v soboto zjutraj. Jutri bo objavljeno, v katerih mesnicah.

Tržaška mala kronika.

Na škodo čevljarja. Lastnik trgovine čevljev Josip Donda v ul. Bariera vecchia je že pred časom opazil, da iz njegove trgovine izginja zaporedoma mnogo blaga. Obrnil je svoj sum na delavca Edvarda Mansbard iz Kopra in, ko se je prepričal, ga je dal tudi aretirati. Škoda znaša pedeset kron.

Insolvent in še grob. Hubert Haberle, star 28 let, iz Celovca je včeraj pil v neki krčmi ulice Crosada. Ko je bilo treba plačati, je pa pokazal prazne žepa.

Krčmar ga je seveda okaral kar pa je možakarja tako razkačilo, da je začel besneti dokler ni prišel redar, ki ga je s silo odpeljal v ul. Tigor.

Nasilen prosilec Neki človek, ki so ga potem spoznali za Avgustina Lukežič se je včeraj popoldne podal v mestno ubožnico in je zahteval, da ga inšpektor takoj vsprejme. Vratar Pitteri mu je dal na lep način razumeti, da ni bila to primerna ura. Lukežič je ponovil svojo zahtevo in ko mu je vratar vnovič rekel, da ne more biti vsprejet, je začel psovati vratarja in mu je celo zažugal s smrtjo. Tedaj so pa poklicali mestnega redarja, ki je aretiral nadležnega prosilca in ga odvedel na bližnji policijski komisariat. Tu so preiskali Lukežiča in našli pri njem ostro nabrušen nož in velik kamen zavit v žepno ruto. Odvedli so ga na to v zapor.

Samomor. Adalgisa Biral, stara 41 let, stanujoča v ulici Altana štev. 6, je včeraj zjutraj izpila več dozo mešanice karbolne in octove kisline. Pozvani zdravnik z rešilne postaje „Igea“ jej je nudil potrebno pomoč ali brez vspeha. Biral je umrla. — Truplo so prepeljali v mrtvašnico pri Sv. Justu. Vzrok samomora: nesrečna ljubezen.

Koledar in vreme. — Danes: Iva Kanc spoz. — Jutri: Uršula in tov. dev. muč.

Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 19° Cels. — Vreme včeraj: lepo.

Vremenska napoved za Primorsko: Semertja oblačno. Zmerni vetrovi. Tempe-

Velikanski dohod = za moške in ženske obleke = **Križmančič & Breščak, ul. Nuova 37 Trst.**

ratura malo spremenjena. V začetku še lepo, potem polagoma motno.

Izpred sodišča.

„L'Indipendente“ pred sodniki. 25-letni izdajatelj in odgovorni urednik lista „L'Indipendente“, Marcel Delmonte, je moral predvčerajšnjim odgovarjati pred sodniki, ker je bil tožen, da je v članku, naslovljenem „Dei giovani carcerati“ (O mladencih, ki so v zaporu) in priobčenem v št. 173 lista „L'Indipendente“ od dne 25. julija t. l. — katerem listu je on izdajatelj in odgovorni urednik — razmotrival o kazenskem procesu, uvedenem po § 58 kaz. zak. proti Josipu Kirchdorferju in dr. ter skušal pobijati moč dokazov in rezultatov tega procesa, in to na način, ki bi bil mogoč vplivati na javno mnenje predbežno sklepu sodišča — torej delikta, predvidjenega in kaznjivega glasom člana VIII. zakona od dne 17. decembra l. 1862 drž. zak. iz leta 1863.

V rečenem inkriminiranem članku je bilo rečeno mej drugim: „Vemo in moremo kriviti, da so nedolžni!“

(Šo se je namreč za one irredentovce, ki so bili dlje časa v preiskovalnem zaporu in ki so štrajkali z gladovanjem).

Na predvčerajšnji razpravi je toženec priznal, da je prečital inkriminirani članek, predno je bil izročen tiskarni, a da ni našel v njem nič tacega, ki bi se moglo inkriminirati.

Sodišče je bilo pa drugačnega mnenja in ga je obsodilo na 50 K globe.

Hud krčmar.

Smeli bi mu reči celo „pekleni krčmar“, ker vodi gostilno „All' Inferno“ (V peklju). Ime mu je Fran Stričič, star je 26 let, a doma je iz Dalmacije.

No, predvčerajšnjim je moral pred sodniki odgovorjati radi zločina težke telesne poškodbe, izvršenega dne 14. maja t. l. na osebi 38-letnega peka Frana Habiana, doma iz Kamnika, ki ga je on, Stričič, rečenega dne vrigel iz svoje krčme in ga brcnil v levo nogo s tako silo, da je Habin padel na tla in je moral priti zdravnik se zdravniške postaje, ki ga je dal prevesti na dom.

Ker Habian vsled poškodbe ni mogel delati preko 30 dni, je državno pravdnitvo tožilo Stričiča radi zločina po §§ 152, 155 b) kaz. zak.

Na razpravi je Stričič tajil, da bi bil on brcnil Habiana. Ta poslednji, zaslišan kakor prič, je pa potrdil pod prisego, da ga ni brcnil nihče drugi, nego toženec. On, Habian, se je za šalo prepiral z drugimi peki, ki so se nahajali v krčmi. Na to je prišel Stričič in ga vrigel na ulico ter obenem brcnil v levo nogo. Vsled tega ni mogel delati cele tri mesece.

Priča Ana Trata, kuharica iste krčme, je izpovedala, da je videla, kako je Stričič vrigel Habiana na ulico, a ni videla, da bi ga bil brcnil.

Priča Adalgiza Marušič je z okna svojega stanovanja videla, kako je toženec vrigel Habiana na ulico in ga tudi obenem brcnil.

Na podlagi teh rezultatov je sodišče obsodilo Frana Stričiča na dva meseca težke ječe.

Nepričakovan izid razprave.

33-letni Rafael Meszkin, doma iz Temšvara, je bil tožen, da si je pridržal svoto 360 kron, ki jo je bil dobil po pošti za nekega Milana Nemčeva in sicer od očeta tega poslednjega.

Milan Nemčev je hotel v Ameriko. Obrnil se je zato na Meszkina, ki je bil v službi pri parobrodni družbi „Austro-america“, in ga prosil, naj mu poskrbi vozni listek. Meszkin mu je obljubil, a rekel mu je, da treba denarja. Nemčev je na to brzojavil svojemu očetu na Hrvaško, naj mu pošlje 360 kron, in sicer na ime Meszkina, ker bi jih on, ki je bil nepoznan, težko dvignil na pošti. Oče je poslal denar in Meszkin ga je prejel dne 7. septembra t. l. Ko je pa dne 9. septembra Nemčev prišel k Meszkinu po denar, mu je ta povedal, da mu je bil denar vkraden.

Isto je toženec trdil na razpravi. Denar da je prišel dne 7. septembra popoldne. Isti dan ni mogel izočiti denarja Nemčevu. Naslednji dan je bil pa telefoniral v takozvani „Ospizio marino“ (hiša, v kateri so nastanjeni izseljenci, ki imajo odpotovati s parniki „Austro-americe“), naj pride Nemčev k njemu, ker da je prejel denar zanj. A Nemčeva ni bilo k njemu ves dan. Zvečer, pozno, ko je hotel domov, ni mogel odpreti hišnih vrat in se je podal v ljudsko prenočišče v ulici Pondares, da bi tam prenočil. A prenočišče je bilo že zaprto. Ker je bil zaspan in tudi nekoliko vinjen, je zaspal na ulici pred prenočiščem. Zbudil se je ob 5. uri zjutraj in odšel. Pozneje je zapazil, da nima več v žepu novčarke, v kateri je imel denar Nemčeva. Šel je nazaj, in na onem mestu, kjer je spal, je našel novčarko ki je pa bila prazna.

Priči Benedikt Pincherle in Rudolf Piščula sta izpovedala povoljno za toženca, le da je poslednji povedal tudi, da je nekoč mati nekega izseljenca reklamirala glede svote 240 K, ki jih je bila poslala na toženčovo ime za svojega sina.

Na podlagi te izvedbe je zastopnik državne pravdnitva takoj predladal, da se razprava prekine in da se uvede poizvedo-

vanje glede tega novega dejstva, ki bi, če bi se izkazalo resnično, tudi tvorilo zločin poverjenja. In sodišče je temu predlogu ugodilo in prekinilo razpravo.

Naše gledališče.

Dvodejanka „Vampirji“ in začudo lepa burka „V civilu“, ki jih bomo videli to nedeljo v našem gledališču, nam odkrijete dve strani človeškega življenja, dvoje vrst značajev se nam pokaže v njih.

„Vampirji“

so lep igrokaz iz življenja gledališke igralke, ki jo izkoriščajo stariši, ženini, tovarišice in gledališki ravnatelj — in jo hoče ugonobiti s ciničnim prevdarkom tudi gledališki pisatelj. —

„V civilu“

vidimo samo vesele ljudi, brezskrbne in hudomušne, ki ne poznajo mnogo trpljenja. Njihovim zadržam se iz srca smejemo, njihovim salonskim razvadam in kapricam se posmehujemo v najboljši volji in najlepšemu razpoloženju.

Tržaška gledališča.

POLITEAMA ROSSETTI. Danes predzadnja predstava opere „Rigoletto“. V soboto „Manon“.

EDEN. Sedanji res izborni program privablja vsak večer mnogo občinstva v varijetno gledališče, seveda zlasti radi čudežev svetovno-slavnega Bellini-ja

Društvene vesti.

Tržaška podružnica Slov. plan. društva naznanja, da je založil osrednji odbor S. P. D. krasne fotografične slike nekaterih naših visokih gorskih skupin in sicer: „Pogled na Triglav s Suhega plaza“, „Grintavec“, „Kamniško sedlo“ in „Turški žleb“.

Slike so na ogled v Slov. čitalnici (Nar. dom) ter stanejo v velikem formatu s pasepart. komad 5 kron, a brez pasep. 3 krome. Istotam vsprejemajo tudi naročila najkasneje do 1. nov. t. l.

Na te krasne slike opozarjamo ne le planince, temveč tudi občinstvo sploh, ker bodo gotovo iste redka dika vsakemu slov. domu.

Odborova seja tržaške podružnice slov. plan. društva se bo vršila jutri v petek točno ob 7.30 uri zv. v društveni sobi v ul. Acquadotto 22 III.

Radi važnosti seje so vabljeni vsi odborniki, da se je udeleže polnoštevilno.

Odbor S. P. D.

Telovadno društvo „Sokol“ v Trstu.

Ples Lanciers je stari ples kateri se je plesal tudi na slovenskih plesih, a ker se ta ples pleše na vseh italijanskih plesih in je za nas že prenavaden, vpeljal se bode letos novi salonski ples „Lanciers valse“ in sicer lanciers v tempu valčka, zatorej je mnogo lepši kakor navadni.

Prva vaja tega plesa bode v soboto zvečer ob 9 uri v telovadnici „Tržaškega Sokola“.

K obilni udeležbi vabi

Veselični odsek.

Odsek tržaškega „Sokola“ v Rojanu priredi v nedeljo dne 23. t. m. „plesni venček“ v prostorih „Konsumnega društva“ v Rojanu.

Ker je čisti dobiček namenjen za nabavo telovadnega orodja, vabimo tem potom vse prijatelje „Sokola“ k obilni udeležbi.

Imenovani odsek ima tudi vsako soboto plesne vaje, kjer se uče „češka beseda“, četvorka, variete in drugi plesi.

Francesco Gasparini ODLIKOVANA DELAVNICA za umetn. pohištvo

in okrašenje

Trst, ulica Giuseppe Gatteri 34

Skladišče oglja in drva za gorivo, petrolja in stavbni materijal Josip Micen Trst, Via San Cilino št. 2 (Sv Ivan)

VELIKA SKLADIŠČA OGLJA in LESA na debelo in drobno PRAVE KONKURENČ. CENE Signoria :: Montpreis lastni pridelek Trst, ulica Ugo Foscolo 33, Telefon 11-37

Velike nove prodajalnice pohištva in tapetarij

Paolo Gastwirth

TRST, ul. Stadlon št. 6 - Telefon 22-85 (hiša gledališča Fenice)

Dva oddelka: Fino pohištvo - Navadno pohištvo. Cene zmerno.

Bogata izbira isbera popolnih sob od 300 do 4000 kron. Jedilne sobe. Sprejemne in kafilne dvorane v najnovejšem slogu. — SPEOLJALITETA: Železno in medeno pohištvo

Bogata izbira vsakovrstnih stolic. — Popolne opreme in posamezni deli.

Odlikovana pekarna in sladščičarna

z zlato kolajno in križcem na mednarodni obrtni razstavi v Londonu leta 1909

Acquadotto 15 - Podruž. ul. Miramar 9

nasnanja slavnemu trikrat na dan svež kruh.

Prodejalnica je tudi dobro presrbij. na z vsakovrstnimi biškoti posebno za čaj. Ima razna fina vina in likerje v buteljkah in fine desertne bombone. Sprejema naročila za vsakovrstne torte, krokate itd., kakor tudi vse predmete za speči. Ima tudi najfinjšo moko iz najboljših mlinov po najnižji cen. — Brezplačna postrežba na dom. — Priporoč. se slavnemu občinstvu z odličn spoštovanjem Vinko Škerk: Trst

Veliki kinematograf „BELVEDERE“

TRST - ulica Belvedere šte. 10 - TRST

Četrtek 20., Petek 21. in Sobota 22. oktobra:

1) OB RUSKI VOLGI, Interesantno po resnici. - 2) MESSALINA, historična drama, umetniški film v barvah. - 3) SE SMEJE! V nedeljo, 23. oktobra 1910, NOV PROGRAM.

Širite EDINOST

Slovinci! hočete se obleči po ceni?

Obrnite se do dobroznane trgovine z oblekami

„ALLA CITTA' DI TRIESTE“

Trst, ulica Giosue Carducci št. 40 (prej Torrente)

kjer dobite velik izbor oblek in suknj za moške, dečke in otroke za nastopajočo sezono po sledečih cenah:

Obleke iz poluvalne in kamgarna za moške od K 15-52 Obleke " " " za dečke " " " " 10-30 Obleke " " " za otroke " " " " 4-16

Suknje, kožuh z ovratnikom iz prave kožuhovine za dečke, pelerine iz Lodna po cenar, da se ni bati nikake konkurence. — Zaloga blaga tu in inozemskega. — Izvrstje se delo tudi po meri. Velik izbor potrebnih predmetov za elavec: hlače, srajce, pletenice itd. itd. Postrežba solidna.

ALLA CITTA' DI TRIESTE

Trst, ulica Giosue Carducci šte. 40 (prej Torrente)

Český hostinec v Terstu

Alla Meridionale

Češka gostilna v Trstu

NOVA TRGOVINA

„ALL' AREOPLANO“ Piazza della Borsa 3

Velika izbira drobnarije in igrač, predmeti za na potovanje. CENE NIZKE.

Trst - Via Arcata - Angolo via Sapone št. 9 - Trst

„All' Artigiano“

Trst, via Arcata -- Angolo via Sapone 9

izgotovljene obleke

za moške in dečke. -- Izbor hlač in srajc za delo.

Trst - Via Arcata - Angolo via Sapone št. 9 - Trst

Na obroke! JAKOB DUBINSKY Na obroke!

TRST — ulica dell' Olmo šte. 1, II. nadstropje — Trst

Velika izbira izgotovljenih oblek za gospode in manufakturnega blaga

ter moške in ženske suknje.

UGODNI POGOJI ZA PLAČILA NA OBROKE. Cene brez konkurence.

R. Gasperini, Trst

Telefon šte. 1974. SPEDITER Via Economo št. 10

Prevozno podjetje

o. kr. avstrijskih drž. železnice

Sprejme razcarinjaje kakoršnegasibodi blaga iz mitnic, dostavljanje na dom.

POŠILJATVE, POTEGA KOVČEGOV. NAJDOGODORNEJŠE CENE.

Zastopstvo tyrdke „CEMENT“

Tovarna cementa „PORTLAND“ v Spljetu.

PRODAJA NA DROBNO CENE BREZ KONKURENCE.

Vsako sredo in soboto popoldne je telovadba za naraščaj in sicer od 3 in en četrt do 4 in en četrt za deklice, od 4 in pol do 5 in pol za dečke.

Vsak ponedeljek in četrtek od 8-9 zv. so vaje za sokolice.

Vsaki torek in vsaki petek od 8-10 ure zvečer je telovadba za članstvo.

Pevsko društvo „Zarja“ v Rojanu ima od sedaj naprej vsako sredo od 8-10 ure zvečer pevске vaje v prostorih „Konsumnega društva“ v Rojanu. Nove moči - pevci in pevke - dobro došle.

Z ozirom na to da so sedaj vaje za koncert, naj blagovolijo gg. pevke in pevci redno zahajati k pevskim vajem.

Odsek za sestavo pravil za „Tržaško sokolsko župo“ se sestane v petek zv. ob 9 uri v restavraciji Balkan.

Čitalnica pri sv. Jakobu opozarja gg. pevce na pevsko vajo, ki se vrši danes v četrtek ob 8.30 uri zvečer. Ker se bliža nastop so naprošeni vsi, naj zahajajo točno in redno k vajam.

Godbeno društvo na Proseku bo imelo v nedeljo dne 23. t. m. zabaven večer s plesom v društvenih prostorih na Proseku.

Klub dramatičnih diletantov na Proseku uprizori dne 1. novembra, na Vseh svetnikov dan, igro „Na sodnji dan“.

Akad. društvo „Slovenija“ na Dunaju priredi jutri v petek, dne 21. t. m. svoj 1. redni občni zbor z običajnim vspreedom. - Lokal: I. Auerspergstrasse 6. Restaurant Leithner.

Nar. del. organizacija.

Narodna delavska organizacija sklicuje za petek, dne 21. oktobra t. l. točno ob 7. uri zvečer v dvorani NDO (ulica Lavatovo št. 1, I.)

shod

uslužbencev iz proste luke (c. kr. javnih skladišč).

Dnevni red: Položaj v prosti luki. - Sporazum za daljno delovanje v zadevi zvišanja plač.

Radi velike važnosti tega shoda, pričakovati je najboljšje udeležbe.

Odbor NDO.

Skupina Sv. Marko-Sv. Andrej (NDO) Podpisani uljudno vabim vse tovariše odbornike, da se prav gotovo udeležijo seje, ki se bo vršila prihodnjo soboto, dne 22. t. m. točno ob 7. uri zvečer v prostorih NDO pri sv. Jakobu. Predsednik.

DAROVL

- Za barkovljansko podružnico CMD nabralo se je o priliki „likofa“ hiše gosp. Mahorčiča „Pri Gabrijelu K 7. - O priliki izleta „Adrije“ v Rihemberk K 10 in ravnotam „bratovščina“ dveh gospih pevki „Adrije“ K 1. Skupaj K 18. Denar se nahaja v barkovljanski hranilnici.

- Za družbo CMD v nabiralnikih v Barkovljah in sicer: v gostilni pri Joškotu Starec K 4.12, „Pri rumeni hiši“ 60 stot., v „Narodnem domu“ K 9.50 in v filijalki g. Gorenjca K 4.85. Skupaj K 19.07. Denar se je odposlal družbi v Ljubljano.

- Za novo šol. poslopje daroval g. Anton Čevna K 2.14, g. Stok 2 K. Denar hrani tajnik podr.

- Na predlog mlade rodoljubke Jožice Sancin-Drejač so nabrali 10 K na botrinjah Vladice Sancin-Drejač za šked. podr. dr. sv. C. in M.

- Za stavbeni sklad slov. šole pri Sv. Jakobu sta plačala: g. dr. Rybač 3 K za oktober, gosp. Iv. Heček 3 K za november, december in januar. - Srčna hvala!

- Ob priliki birme v veseli družbi v Velikih Žabljah nabrala g. ca Grizelda Merku 3 K za moško CMD.

- Za novo šolsko poslopje pri sv. Jakobu nabrali Skulin Alojzij pri g. Pavlu Čepek K 3.70 Denar hrani uprava Edinosti.

Vesti iz Goriško.

Poroka. G. Anton Fakin, nadučitelj v Kostanjevici, se je poročil dne 20. vinotoka 1919. z g. gospico Marico Črnigojevo iz Dobravelj pri Cesta-sv. Križu in je daroval v odkup poročnih naznanil 5 K šolski družbi sv. Cirila in Metoda.

Obilo sreče in posnemalcev!

Krščanska ljubezen. Iz Rihemberka smo prejeli: Notica, priobčena pod gornjim naslovom v izdanju „Edinosti“ od 16. t. m. ne odgovarja dejstvom. Mislimo, da vaš informator ni bil sam prisoten, ali pa so drugi njega krivo informirali. Spreved pokojnega Sokola Karola Bizjaka se ni pomikal po stranskih ulicah in tudi ni res, da bi se bil vršil brez duhovnika.

Resnica je marveč, da se je spreved pomikal po ulicah kakor navadno in da je gospod župnik Štrancar počakal drage volje, da je pevski zbor rihemberškega „Sokola“ odpel žalostinko ob mrtvaškem odru pokojnikom.

To je resnica in na to stran ni bilo nobene krivice. Možno pa je, v kolikor poznam razmere - da marsikomu to ni ugajalo. Ali nič se ni upal proti taki masi pogrebev.

V resnici smo bili ginjeni po tako lepem nastopu čilega „Sokola“ in njegovega

pevskega zbora, ki sta pokazala, da stojita pod spretnim vodstvom. Izrekamo jima v imenu sorodnikov najiskrenejšo zahvalo. Le tako naprej!

Ti pa dragi pokojnik, ki si trpel tolike moralne muke in ki so ti - po splošnem mnenju - tudi pretgale nit življenja in te položile v prezgodnji grob - uživaj nad zvezdami tisti mir, ki si ga zastojni iskal med živimi!

Dostavek uredništva. Besedo ima sedaj naš dopisnik.

Vesti iz Istre.

Štrajk tramvajskih uslužbencev v Pulji. Iz Pule 18.: Uslužbenci električnega tramvaja so začeli štrajkati. - Nedavno so zahtevali, da se jim zboljša plačo in so dobili v tem oziru od ravnateljstva razne obljube. Uslužbenci očitajo sedaj ravnatelju da ni držal svojih obljub.

Tujci v Opatiji. Od 1. januarja 1910. do 12. oktobra 1910 je obiskalo Opatijo 39.526 oseb; vrhu tega še 3714 pasantov, skupno 43.240 oseb. Od 6. do 12. oktobra 1910 je na novo došlo 639 oseb. Dne 12. oktobra 1910 je bilo navzočih 2731 gostov.

Zadnje brzojavne vesti.

Bolezen srbskega prestolonaslednika.

BELIGRAD 20. (1.20 po noči) Prof. Chvostek je dospel ob 11. uri zvečer in se je podal takoj v palačo, kjer je bil konsilium do 12.30 po noči. Izdani buletin pravi, da je stanje prestolonaslednika nespremenljivo, semterje je zavest kaljena. Utripanje labilno med 96 in 108, dihanje 38, temperatura 39.6

Loterijske številke, izžrebane dne 19. oktobra:

Table with 5 columns: Inomost, Brno, and four numerical columns (11, 16, 46, 15, 87; 25, 9, 17, 6, 82)

Živčne bolezni in bolezni srea zginejo, ako se uporablja naše patentirane kopelji z ogljikovo kislino. Vir zdravlja za vsako hišo Najzbornjši aparat za masažo. Prospekti brezplačno pri inženirju F. Lipovskyy, Praga II. 508 1784

Lepa mehlovana soba se odda pri ugledni udovi v ulici Pondares 6, III, vrata 12. 1735

Mladerič išče primerne službe kot risar ali kaj slučega. Naslov pove inseratni oddelek Edinosti. 1732

Via Santa Caterina šte. 13

Velika zaloga nogavic po najnižjih cenah.

Izbor čevljev za gospe, gospode in dečke

Čevlji za dom od 1 K naprej. Petniki iz gume z notranjo ploščo 30 vinarjev.

Tržaška posojilnica in hranilnica

Piazza della Caserma št. 2. - Telefon 952.

Ima na razpolago Jekleno varnostno celico

ki je varna proti vionu in požaru, v kateri so SHRAMBICE, ki se oddajejo strankam v najem in sicer

za celo leto kron 30, za četrt leta kron 12 za pol leta „ 20, za en mesec „ 6

Shrambice so 24 cm viške, 24 cm široke, 48 cm globoke. Shrambice ne more drugi odpreti kakor stranke, ki same osebno shranijo svoje stvari, kojih ni treba prijaviti.

Oddaja hranilne pušice

katere priporoča posebno starišena, da na ta najnovejši in najvarnejši način navajajo štediti svojo deco. Nadaljna pojasnila daje zavod ob uradnih urah.

Zaloga in delavnica F. VIDALI, Trst via S. Lazzaro 22

Prejemlje naročbe, poprave in čiščenje vsakovrstnih kožuho. Shranjuje kožuho. z jamstvom zoper kakoršno si bodi škodo

- Novo pogrebno podjetje -

CORSO ŠT. 49 PODRUŽNICA CORSO ŠT. 49

Na Opčinah!

ima bogato založeno prodajalno vseh mrtvaških predmetov in sicer ogromno izbero naravnih vencev vsake stroke in istotako buques palme in umetnih cvetic, perl porcelana itd. Vsake velikosti in raznih vrst svetilnic itd. itd. Gene ugodne. - Priporoča se si občinstvu posebno za prih. pr. n. ike vernih duš

Pozor na naslov JOSIP MRZEK, Opčine št. 170.

Proda se zaloga oglja, drv, petrolja v sredini mesta; delavec za luči 8 K čistih na dan. Cena zelo ugodna Stroški zelo niski. Obniti se je: Collarisch, Caffè Corso od 9. do 11. in od 3. do 6. 2000

Išče se takoj dekle za zalogo, 6 K na teden. Naslov pri Edinosti. 1736

Iščem sobo z dobro hrano v bližini velike postaje. Poudbe pod „27“ na Inseratni oddelk Edinosti. 2001

Motocikel skraj nov, za funkcioniranje jamčim, proda se po ceni. Parkarna Hribar, Opčina. 1733

Krojačnica za cvolistice in vojake .:

Franjo Polanec

v Trstu, via S. Giacomo (Corso) 6 II. n. Priporoča se s'avnem občinstvu in voj. š. v. za vakovrstna dela. Blago prve vrste, delo solidno, cene zmern.

Spritzer wein

se imenuje belo stajersko vino, ki je edino pripravna pijača z mineralnimi vodami in sifonom. Prodajati v butilkah pristno vino Opolio iz Vise, Belo sladko iz Vise, istrsko in teran. Priporočam tudi svoj izbor desertnih in miravilnih vin, v s. likirje, šganje in štrupe. Zaloga „Asti spomanti“ po Kron 3 4. Sladki refek po K 7. Istorno šganje po K 40 butelja polnopravnega lista. Pre. E. Jurcev. Acquadotto 9

ANTON SKERL

mehanič, zapriseženi zvedonec

TRST, Carlo Goldonijev trg šte. 11

Zastopnik tovarne koles in motokoles „Puch“

Spesitara in zaloga električnih svetilnic, leti in profala gradbenih strojev, in šmagarjev. Zaloga pripravi za točni obrat. Zastopnik za popravila šiv. strojev, koles, motokoles itd.

Velika zaloga pripadkov po tovar cenah.

TELEFON št. 1734

Prodajalna slanine: in: delikates

s buffetom

Alojzij Kranjc, Trst

ulica Sanità 22 (vogal ulice S. Giorgio 5)

Pivo Dreher, uležano in Kaiserjevo. Španska vina iz The Continental Bodega Company. - Dezertna vina bela in rdeča iz kleti princa Lichtensteina v Feldsburgu in grofa Lantierija v Vipavi. Vsaki da kuhna gnjat, štanjelska gnjat in raznovrstne slanine

Sveže surovo maslo iz planin in izbran sir.

Antonio Spanghero DEKORATIVNI SLIKAR N slednik tvrdke DELALNICA: DOMENICO DELISE. Via Madonna 7 Telefon 160 Trst Telefon 160 VELIKA ZALOGA. - Papir za tapeciranje najboljših tovarn. Prezame vsakovrstna stavbena dela in dekoracije za sobe. - SPECIJALITETA: Imitacije lesa in marmorja, izložne table.

GOSTILNA N. D. O. ki jo sedaj vodi g. HENRIK KOSIČ je popolnoma na novo preurejena in po najmodernejem slogu slikana. Točijo se različna pristna vina. Ob vsakem času se dobijo gorka in mrzla jedila. Gostilna je otvorena vsako soboto in nedeljo do 1 ure popolunoči.

V vseh lekarnah v Trstu in zunaj se dobé PASTILJE PRENDINI proti kašlju bolezn v grlu, hripavosti, kašlju Glavna zaloga: LEKARNA PRENDINI.

ŠOLA ZA JEZIKE Polyglotte Acquadotto št. 16 prvo nadstropje. Nova metoda za učenje modernih jezikov. Izvanredno ugodna prilika!!! Nemško . 8 lekolj Kron 4 Dve ... lekolj Fr. noosko 8 lekolj Kron 6 v aki : teden. Angeško . 8 ekoj Kron 6 Vpiše se lahko vsak dan od 11.-1. in 7.-9. Ravnatelj inštit. Prof. Paolo Marquardt.

Bogomil Pino prvi urar v Sezani ima svojo novo prodajalnico: ur v TRSTU, ulica Vinca. Bellini 13 nasproti cerkve sv. Antona novega. Vsakov. verižic po tov cenah.

Jabolka: raznovrstna, fina, namizna in za mošt ima na prodaj IVAN KOVAČIČ KOZJANE pošta Divača KOZJANE Razpošilja v vsaki množini. - Cene zmern.

NEZASLIŠNU moke cen imajo večkrat tkanino za moške in dame. Tudi se izognete, da naročite neposredno pri trški tkanin. Zatoj zahtevajo, da se vam brezplačno dopoklje moja bogata zaloga je je- se makih in zimskih vzorov. Tudi imo v produkti i. rola in ap. ritalni novosti sozije. - Razpošil. alna trška sukna Franz Schmitz, Jägerndorf 103 Av. Slezijska.

UMETNI ZOBJE Plombiranje zobov Izdiranje zobov brez vsake bolečine Dr. J. Čermák V. Tuscher zoboždravnik : koncesij. zobni tehnik TRST ulica della Caserma št. 13, II. n.